

Uši a Vítr

číslo 9

měsíčník

září 2009

vydává společnost Christiania v nakladatelství Vetus Via, s podporou sdružení Sopol tzv. Productions

Pohyb po tenké hraně katastrofy

Ivan Palacký (1967), jeho produkce charakterizována jako „poruchy v tichu, jemné kutilství, rozmazané mikroomkamžiky ušednosti, inspirované využitím poetiky náhodně nalezeného objektu“. (P. Klusák)

Ve svém webovém curriculum vitae máš napsáno, že se rád „zúčastňuješ krátkodobých projektů“, o dlouhodobější nestojíš?

O „krátkodobost“ si říká sama povaha hudby, kterou se zhruba sedmým rokem zabývám. Našel jsem si pro sebe druh improvizace, který usiluje o zesílení přítomného okamžiku pomocí spontánní „zvukové situace“, a který oproti jiným příbuzným přístupům k hudbě zahrnuje i ticho a jakýsi těžko popsatelný způsob „zabydlování se“ na scéně. To z povahy věci nelze provozovat dlouhodobě ve stejné sestavě hudebníků. I když... mnozí to zkoušejí, ale mě by prodlužování přítomnosti donekonečna patrně k smrti uondalo.

Neznamená to ale, že se uzavírám dlouhodobější spolupráci. Naopak. Pokud zahlédnu cestu, na které to bude dávat smysl, rád se s někým spojím třeba i nastalo.

V rozhovoru s Pavlem Klusákem z r. 2005 říkáš, že si velmi ceníš tzv. barcelonské školy, mluvíš o scéně „nové improvizace“ a používáš pojmy jako „akustická granulace“ či „intenzivní zvuková struktura“ a hlavně přirovnáváš svou hudbu k „čiré existenci“, k obvyčejným činnostem, přičemž „účelem“ je jakási „kombinace nezasabování a odměřená manipulace učinit z běžného neušední“. To, myslím, lze v tvůrčích postojích i zobecnit. Ale mluvíme o zvucích. V Tvé hudbě však má i jisté místo vizualizace, barevnost, záblesky. Jaké?

Mě je blízké, když je zřejmé, jak na pódiu konkrétní zvuk vzniká. Proto se snažím mít stůl s ozvučovými před-

I. P. v Newcastlu, foto © James Postlethwaite

měty co nejbliže k posluchačům. Zdá se mi, že ta běžná práce, kdy zvuk, než jej pošlu do reproduktorů, na místě viditelně předpřipravím, je jeho přirozenou součástí. Mezi improvizátory jsou na to ovšem různé názory. Jeden proud tvrdí, že jakékoli dění na pódiu odvádí pozornost od hudby samotné a mělo by být tedy potlačeno. Někteří hráči se pak snaží „ukrýt“, pokud to jen lze, za svými nástroji nebo jiní dokonce rozdávají posluchačům pásky na oči. Druhý přístup sází na určité vizuální triky, které mají umocnit emoce vyvolané hudbou. Stojím někde uprostřed mezi oběma extrémy.

Jakýmsi poznávacím znamením mých koncertů posledních třech let se staly osvětlené

větráčky, které jsem objevil na vietnamských tržnicích. Nějakou dobu jsem se zdráhal je zařadit do svého instrumentáře, právě proto, že se mi zdály být jenom vizuálním trikem bez spojitosti se zvukem. Pak jsem ale přišel na to, že když dva běžící větráčky přiblížím k sobě, jejich světelné dráhy se začnou prolétat ve stejném rytmu jako zvuk, který vydávají. V tu chvíli jsem se přestal rozpakovat ten trik použít.

Jednou jsem o elektroakustické hudbě mluvil s violoncellistou Pepou Klíčem a ten mi řekl, že on – jako více méně „klasický“ muzikant – ji bere, ale dle jeho soudu by elektronika neměla převážet prostý lidský faktor, živě vytvářený, „hudební“ zvuk. Jak soudíš v té věci Ty?

S tou větou samozřejmě souhlasím. Problém je v tom, že jsem přesvědčen, že platí i inverzní varianta, že: „živě vytvářený, hudební zvuk by neměl převážet prostý lidský faktor“, že totiž člověk může zmizet za příliš tradiční, brilantní technikou hry na klasický nástroj stejně jako za digitální elektronikou. Nakonec mě stejně vždycky víc zajímá, jak se hráč do té hudby „nakloní“, než jestli hraje na violu nebo na sampler.

Já navíc vlastně elektroniku v pravém slova smyslu nepoužívám. Kromě zastaralého smyčkovace nemám žádné zvukové efekty. V zásadě jenom zesiluju velmi slabé zvuky, které by jinak nebyly slyšitelné, a tím zesílením a manipulací s nimi zní jakoby elektronicky.

Snaha vydolovat z předmětů jejich skryté vibrace je, myslím, taky podvědomá reak-

Ivan Palacký při společném vystoupení s Margaridou Garcia a Ruth Barberán, foto © Karel Šuster

ce na elektronický smog, který nás denně obklopuje. Vztít si něco, co je všeobecně považováno za zvukové smetí a obezřetně to použít v situaci, která tě dovede dál, než kdybys jenom zaujal negativní distanc.

„Negativní distanc“ samozřejmě může být naprosto k ničemu, „elektronický smog“, „zvukové smetí“ jsou naopak – aspoň pro mne – dobré obrazy. Joe Zawinul prý ke svým elektronickým hudebním experimentům poznamenal, že dbá na to, aby tam bylo vždy „a little bit of dirt“, „trocha špíny“. Chápeš to podobně? Nebo – troufnul by sis dle své zkušenosti upřesnit, jak to Zawinul myslel?

Boj se špínou je odedávna parádní lidská disciplína. Špína je důležitá, ovšem „little bit of dirt“ je na můj vkus příliš dekorativní. Zní mi to jako něco, co se na závěr rozmázne na hotový tvar jako ozdoba. Trocha špíny je podle všeho málo, a taky myslím, záleží na jejím umístění. Pro mě je důležité, aby sonická špína nebo spíš patina byla součástí už samotné zvukové struktury. Aby zvuky samy zůstaly bez okrašlování. Tohle – a permanentní možnost chyby, chybného postupu, který mě může dovést někam, kam bych se, kdybych hrál perfektně, nedostal. Vždycky jsem měl slabost pro hráče, na kterých bylo vidět, že jim není jasné, jestli ten svůj set vůbec dohrají, jestli se jim nerozpadne pod rukama a mám rád ty, kteří z tohohle stavu nejsou vyděšení, ale naopak z toho pohybu po tenké hraně katastrofy vytěží nevšední situaci. Virtuozita mě utlumuje. Obdivuji ji, ale uspává mě.

Chápu improvizaci jako „zpřítomnění“, jakoby jakýsi opak maření času (opakováním, reprodukováním či interpretováním), improvizace je (to je Tvůj modifikovaný obrat z

onoho rozhovoru z r. 2005) „živá existence“, ale jak se na ni připravit? Asi jenom opakováním, reprodukováním (sebe sama?), interpretováním něčeho, čím rovněž jsme, nebo i nejsme? Hraje tady roli – pro Tebe – něco jako „řemeslo“ a jeho zvládnutí?

Přístupů k improvizaci je spousta a pro ty způsoby, kdy hráč bravurně propojuje známé vybíhané hudební „laufy“, vždycy je má bleskurychle po ruce a dokáže je okamžitě použít, pro ty způsoby je řemeslo samozřejmě důležité. Dokud jsem znal improvizaci jenom takhle, nezajímala mě. Fascinace přišla až při setkání s improvizátory, kteří jako by na pódiu „jenom“ prožívali kus svého života a k tomuto „zpřítomnění“ jaksi mimoděk použili hudbu. Slova jsou nutně nepřesná, ale přiléhavější termín než poněkud nadnesená „živá existence“ mě bohužel nenapadá.

Moje tajná metoda, jak se na zabydlení se na scéně připravit, je vědomě se v životě vystavovat co nejrozmanitějším situacím. Zkoušet být sám sebou (což je zřejmě základ tohoto přístupu k improvizaci) ve svém prostředí není tak složité jako v jiném, které je mi protivné. Není to univerzální recept (velmi, velmi často nefunguje), ale občas udělat věci, které nemám se sebou spojené, natáhnout si tepláky Puma a snažit se udělat kariéru v komisi rozhodčích Českomoravského fotbalového svazu například může paradoxně dovést člověka zpátky k sobě samému. Ale jistě – samotná šoková terapie nestačí. Je pěkné i jenom tak poslouchat zvuky, které vydávají předměty denní potřeby. Často je to představení na hraně slyšitelnosti, ale když to předmětům sedne, je to pro mě hodně posilující.

Kolikrát jsem si říkal, že bych chtěl umět hrát tak samozřejmě, jako když termostat sepne elektrický bojler v koupelně, zazní tlumené: „tlik!“, tak podivně a zároveň při-

rozeně umístěné do prostoru celého dne. Začal jsem číst Rozhlasové happeningsy I-V Johna Cage a Mortona Feldmana, jsem jejich výměnou slov unesen. Třeba Feldman říká, že Stockhausen pořád po něm chtěl, aby napsal nějaké „velké orchestrální dílo“, protože, prý tušil, že právě v tom by mohl Feldman „padnout na hubu“. To téma o „velkém kuse“ vytahoval při každém rozhovoru. Zeptal se mě: „Co píšeš?“ Odpověděl jsem: „Chci napsat klavírní kus pro jeden prst, ale je to tak těžké, nevím jak.“ – Je ti toto vidění blízké?

Tyhle Feldmanovi „kóany“ jsou přesné. Mám velmi rád jeho knihu *Give My Regards to Eight Street* a jeho hudba pro mě, v době kdy jsem ji prostřednictvím Petera Grahama objevil, znamenala hodně. Zdálo se mi, že v ní slyším něco, co dobře znám, co bych sám rád dělal, kdybych si jenom dokázal představit, že se to na veřejnosti může. Myslím, že zrovna Feldman se ve své hudbě pohybuje na hraně katastrofy: může být vnímána jako velmi krásná a zároveň jako velmi nepříjemně obsesivní. A mezi tím nechává (těžko říct, nakolik záměrně) jenom tenkou membránu.

Letos mám s jeho hudbou spojený zvláštní zážitek. Na jaře na festivalu v Ulrichsbergu jsem se velmi těšil na koncert Johna Tilburyho, který hrál v kostele na náměstí Feldmanovu skladbu „For John Cage“. Mám tu věc doma na cd, je to můj oblíbený kus a oblíbený interpret, ale jak jsem tam tak seděl, zničehonic mi ta hudba začala lézt hrozným způsobem na nervy. Něco se přehouplo přes tu zmiňovanou hranu a to jinak půvabné jemně odstíňované opakování pro mě sklouzlo do trápení, které se zdálo, že nikdy neskončí. Vlastně jsem dodnes nepochopil mechanismus, skrz který se to stalo.

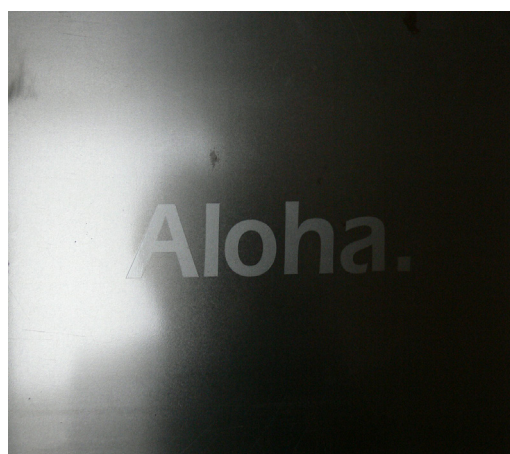
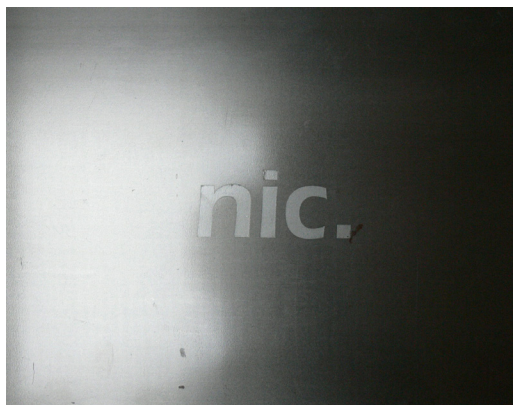
Jak jsem Tě poznal, myslím, že velmi dobře zvládáš i své současné „pracovní zapřažení“ v architektonickém ateliéru. Je tomu opravdu tak? Nestrádáš, netrpíš tím? Bylo-li by prostředků dostatek, dělal bys něco jiného?

To jsou ty moje tepláky Puma. Ten můj stříbrný overal, ve kterém bych si jinak mezi lidi nevyrazil. Inspekce v týlu nepřitele. Zkouším si z toho vzít, co lze, použít to, abych skrze to nepříjemné ostřeji viděl, co vlastně chci. Daří se mi to, zdá se mi, tak přesně napůl. Architektura je skvělý obor, na škole jsem mu úplně propadl..., ale, abych to zkrátil a nepokoušel se zastírat víc, než je zdrávo – je to, jak říkáš: Bylo-li by prostředků dostatek, patrně bych dělal něco jiného..., zřejmě znovu architekturu, když tak nad tím přemýšlím.

Rozhovor byl veden prostřednictvím elektronické pošty ve dnech 25. 7. až 17. 8. 2009, otázky kladl j. e. f.

Dílna

Michal Boubelík (1971), vřeměľ a knihkupec, jeden z nejkultivovanějších v zemi, jeho snahy skončily letos v knihkupectví Spolek traumaršem, pískované plechy Poslední slova vystavoval loni v redakci Vetus Via.

Sépiovou kostí

Karel Škrabal (1969), své vystoupení na Skleněné louce 23. dubna zahájil Buržoasním spratkem a skončil Vzpomínkou na Lužánky, po té zahrála kapela Já jsem poznal, s Homérem v pozadí i v popředí.

Buržoazní spratek

Říkají o mně
že jsem buržoazní spratek
a mají pravdu

Auto s řidičem
na mě čeká každé ráno

Před tím konzultuji
svůj oděv po videotelefonu
s vízážistou
Je to pěkně drahej buzík
bere za ten telefonát 50 euro

V práci na mě čeká káva, loupák
a sekretářka která ví
že dopoledne si vždycky
stříhnu pár básní
Příkaz má jasnej:
pro nikoho tady nejsem

Jak vypravit modelku do Ameriky

Do kundy si dej pas
do prdele dolary
pod jazyk kreditku
do ruky letenku
na kozy čarový kód
Čistý hadry máš v kufríku
a klíče od Bílého domu
v kapsičce napravo
Používej deodorant
sprchuj se dvakrát denně
nos jen nové
spodní prádlo
a nechovej se jako piča

Klientské centrum eBanky

Řešíme úkoly
čistíme svědomí
a když nevíme jak dál
voláme Klientské centrum:
Slečno
co mám dělat
až zase dostanu tu strašnou chuť
rozdat si to jako dřív
v průjezdu u popelnic?

Co by napsal o Czechteku 2005

Allen Ginsberg

(úryvek z třicetistránkové básně)

Problémy na hranicích
problémy na dálnicích
Problémy všude
Napíchnuté telefony
sledované telefony
vypnuté všechny telefony
Pronajatý pozemek
vedle nepronajatý pozemek
a že vám to vadí pane Pozemku
a ještě k tomu ve čtyři ráno
čtyři sta čtyřicet čtyři procent
Slyšíte mé kvílení
po svobodě

Co by napsal o Czechteku 2005

Charles Bukowski

Jedu takhle svojí starou
fordkou model A
ročník šestasedmdesát
po nový kalifornský dálnici
Když v tom zácpa
Tady nikdy nebývala
říkám si
chlape
Když v tom vidím policajta jak jde
k mému autu:
Hele tady je problém
halda mladejch sem přijela tancovat
ale nějak si to zapomněli nechat povolit
nebo co
takže tady teď neprojedete
Když v tom rána
a bengo padlo jako podtátý
Dredatej chlapík ho sundal jednou ranou
a v tom si mě všiml
úplně pustil to bengo z hlavy
a křičí:
Ty vole
Bukowski!
Pojd' si zarecitovat na náš sound systém

Co by napsal o Czechteku 2005

Andrej Stankovič

Na Czechteku
před Czechtekem
nesmí nikdo hrát
Váš policejní stát

Ten večer

Ten večer jsem dopsal poslední stránku
dopil zbytek vína z láhve
a vydal se
na svůj oblíbenej drink
do svého oblíbenýho baru
Otevřu dveře
zamířím rovnou k pultu
pozdravím svoji oblíbenou servírku
a říkám jí:
Jó, jasně kotě, dej mi můj oblíbenej drink
Za chvíli ho mám před sebou
napiju se
V protějším rohu se zvedne
nějaká postava
Zamíří si to rovnou ke mně
a řve přes půl hospody:
Škrabale, ty Ginsbergu s teplým
místěčkem v Mladé frontě!
Byl to Tomáš Přidal
a toto bylo moje první setkání
s beat generation

Modlitba

Ježíši
dal jsi mi káru

Dej mi i lásku

Vzpomínka na Lužánky

Zatímco kopaná se profesionalizuje
a společnost sekularizuje
což znamená
že všichni fotbalisti chtějí
přes Spartu do Realu
a prezidentem země nemůže být kněz
ani kdyby byl všemohoucí
my s Poznámkou stojíme
na rozpadajících se schodech
vyprázdňeného stadionu
kolem nás hoří zapálené odpadkové koše
z repráků zní Sunday bloody Sunday
máme ruce nad hlavami
a na čelech napsáno
Jeden klub, jeden Bůh!

*Já jsem poznal spoustu sociálních skupin, ale
jedíná, kterou jsem nikdy nepochopil, jsou
fotbaloví fanoušci band – pozn. autora*

Napříč – Glosy – Poznámky

Záznamy

mému slavnému bratrovi to neřekli: ušetřit ho chtěli potupy, jež plyne z nezbytných právních úkonů. posvíťme si na ty posměváčky – obrátit, omýt, nasadit, zatlačit, otočit, vytáhnout, obrátit, omýt – to by položilo i vola. parmazán, hovězí kliška, vysokooktanová čokoládová směs plná vlastenectví – nejde to líp, čili je to bez vady!

degradovat. aby snad nebylo dokonalosti příliš, ukázalo se nutným používat technicky nedokonalé postupy. z otoku se puchýři uvolňuje čirá, na vzduchu tuhnoucí kapalina podobná klišu – řeším tak, že pod flastry umístím útržek poskládaného toaletního papíru a čas od času vyměním za čistý. nicemu a nikomu to nevádí – dáma přede mnou byla beztak dřív mužem.

takže ti blahoželám, debile.

koukám z okna, za oknem zeď, koukám do zdi. holý múr. gauneři prchající před zákonem pružně komunikují s lékařskou vědou, that's it – některým lidem prokázal stvořitel, obdařiv je darem řeči, medvědí službu. držte hubu a nechte mě být, holý noční múr je dost dobrej.

gastarbeiter

proklel ženu, protože nechtěla háčkovat a chtěla píchat. synovi poslal obrázek s hasičským autem.

najež se soli.

potíže s jakoukoli cílevědomou činností.

považoval se za výkvět, jeho smuteční zpěvy zněly s prostou pravidelností obsese každou hodinu.

zvony mají natolik bohaté spektrum alikvótů, že jsou obtížně použitelné v rámci klasické harmonie, jež sama z alikvótní řady vychází.

delfin hraje na buben

rozmary koptské teologie

nabízíme vám nové drogy pro vaše husitské palice. přikrývejte se, jak chcete, snad se ani nedá poznat, kam až víko sahá.

lepší, než se prodírat násilím.

parní topení – hydranty

plus nutné výdaje. vše započítávají s přesností vědců. výměníky, cvakající relé, nakoupit mandle v karamelu – kam se poděl náš hrdina? mraky důvodů, proč zmizet. blesky nemaj.

vyskoč, hajzle. proder se řadami pečlivě vyskládaných zbytků – ostatků, propracuj se k volnému místu a vyskoč. mírotvůrcům navzdory se šance zvyšují, prohlub naivitu a vyskoč. ostatní nech ležet, tak jak to je.

happy end = ευθανασία

proč to komplikovat
nebo:

hlavně dost odkazů, on si to každéj dostaví sám. síť.

karetní hra: nezvyšují se sázky, ale vzájemná zášť. lasst uns alleiner. беру десетник а házím do sklenice se sirupem. poznal jsem to, já jsem to poznal, jak se u toho ostatní hnusem otřásl. mír mezi národy, samaritán, negr z toga. rozum do hrsti, mozeček na cibulce.

Tomáš Vítzil

New York City, březen 2009

Slova v prostoru

Je noc. Z rádia, které nikdo nevyplnul, tečou zbytečná slova a zbytečné noty. Nehraju si na Dalího, mně to fakt tak připadá. Tečou jako hrnečku vař. Nikdo je neposlouchá, to rádio je na chodbě. Je jich už strašně moc a nikam se nevejdou, stékají po schodech, ukládají se v přízemí.

Rádio, které hraje, ač je nemá kdo poslouchat, je mrháním, nezastavitelnou marnotratností, nepřehraditelnou řekou. Vysouvá ze sebe slova a noty, které jen zbůhdarma plní prostor. Kolik to dá jen energie, ta slova utvořit, a on je nikdo neposlouchá.

Připomnělo mi to rádio na chodbě v nemocnici. V noci, kdysi dávno, za sporého světla jakéhosi bezpečnostního svítidla. Když jsem se tehdy šel vymočít a před hajzly stála ta prázdná postel na kolečkách, protože v ní umřela nějaká paní a oni ji mrtvou vyvezli k těm hajzlům a tam si ji z té postele vzali pohřebáci a ta postel tam tak zůstala stát, uprostřed a trochu nakřivo.

Jan Matuš

Lapač snů

pevná linka je drahá, ale vyčerpávat se studiem nabídek, které stejně žádný jiný účel nesledují, než zase z člověka nějak vyrazit peníze..., něco podobného se mi stalo třeba se službou kabelové televize, zpočátku něco přes dvě stě korun za kvartál, ale hned se ceny zvyšovaly, během dalšího roku vidím, že musím platit za čtvrt rok už přes šest set korun, neměl jsem sil někde se handrkovat, vyzvedávat si čekací lístky, domlouvat se s chlapíky s nagelovanými vlasy či slečnami, které se na mě dívají zjevně jako na idiota, ne, proč marnit čas, kašlu na to, jsem odpojen, ve schránce

nacházím jakýsi formulář, dole výrazně hůlkovým písmem připsáno s vykřičníkem: „NEPLATÍČ!“; už jsem se dost v životě naplatil, okraden byl mnohokrát, legálně i ilegálně, kašlu na to, podržím se starých způsobů, ač to může vypadat nerozumně, aspoň v duši budu mít jasno a přehledno, nenechám se fašizovat ataky „výhodných nabídek“, tím, abych „nepromarnil“ jakýsi „soutěžní kupón“ (o který jsem nestál), mažu, okamžitě mažu, z telefonu, z mysli, ač i ty promarněné vteřiny mě naplňují hnusem • nevím, zda nám to vůbec dochází, a do jaké míry, že

čím dál méně toho vytváříme, vyrábíme, samý vekslák, kupčák, „finančník“, „produkty“ nabízí kdejaký obchodník s deštěm, práce jako by souvisela jenom s jakýmsi přesunem peněz z jednoho člověka na druhého, hodnota žádná, tvorba žádná, jen otroctví peněz a služba komusi anonymnímu a kdo ví čím se vůbec skutečně zabývájícímu • Libor K. jednou vyprávěl o dětech, které prováděl svým ateliérem, jeden kluk mu vyjadřoval obdiv, a že by taky chtěl být sochařem, taky by chtěl dělat takové věci, pak se zamyslel a uzavřel: „A když mi to nepůjde, tak budu krást mobily!“ • j. e. f.

Jaroslav Hašek (1883-1923)

Mezi bibliofily

Nejhorší ze všeho, co člověka může potkat, je upadnout do rukou přítelkyni literatury, která kolem sebe shromažďuje v salóně bibliofily a pořádá literární dýchánky, při nichž podává se čaj a kde na každého přítele literatury připadnou dva koláčky.

Pravda, že jsem k paní Herzánové na ty literární dýchánky nemusil chodit, ale chtěl jsem vyhovět pozvání svého přítele, kterému jsem kdysi namluvil, že mám doma originální perské vydání básní Háfize, vázané v lidské kůži. Přítel to rozhlásil mezi bibliofily a přáteli literatury, a to stačilo, že si jejich mecenáška, paní Herzánová, přála, abych jí byl představen.

V salóně našel jsem dvanáct upřímných tváří, z nichž se dívala na mne celá světová literatura. Můj příchod byl živě uvítán a muž s básněmi Háfize, vázanými v lidské kůži, měl snad nárok na čtyři koláčky.

Vzal jsem si tedy z mísy čtyři koláčky a vedle mne sedící slečně s brejlemi nezbyl ani jeden. To ji tak zarmoutilo, že počala hovořit o Goethově knize „Vyběravé přibuznosti“.

Naproti mně sedící nějaký literární historik se ke mně obrátil s otázkou: „Račte znát celého Goetha?“

„Od hlavy až k patě,“ odpověděl jsem vážně, „nosí žluté šněrovací střevíce a na hlavě hnědý plstěný klobouk, je dozorcem u potravní daně a bydlí v Karmelitské ulici.“ Bibliofilové podívali se na mne smutně a vyčítavě. Hostitelka, aby zakryla rozpaky společnosti, otázala se mne: „Zajímáte se mnoho o literaturu?“

„Milostivá paní,“ pravil jsem, „byly doby, kdy jsem mnoho četl. Přečetl jsem Tři mušketýry, Masku lásky, Psa baskervillského a jiné romány. U sousedů schovávali mně románovou přílohu z Politiky a vždy za týden jsem si přečetl všech šest pokračování najednou. Čtení mne velice zajímalo, a tak kupříkladu jsem se nemohl dočkat, zdali si hraběnka Leona vezme trpaslíka Richarda, který se kvůli ní stal vrahem vlastního otce, jenž byl zastřelil jejího snoubence ze žárlivosti. Ano, kniha dělá pravé divy. Když mně bylo nejhůř, četl jsem Jinocha Messinského. V devatenácti letech stal se onen mladík loupežníkem. Jmenoval se Lorenzo. Ano, tenkrát jsem četl. Dnes však nečtu mnoho. Mne už to nezajímá.“

Přátelé literatury zbledli a dlouhý člověk s pronikavými očima se mne ptal jako vyšetřující soudce přísně a úsečně: „Zajímáte se o Zolu?“

„Vím o něm velice málo,“ pravil jsem, „slyšel jsem jen, že padl ve francouzsko-německé válce při obléhání Paříže.“

„Znáte Maupassanta?“ jaksí zuřivě tázal se onen muž.

„Četl jsem od něho Sibiřské povídky.“

„To jste na omylu,“ zvolala dopáleně vedle mne sedící slečna s brejlemi. „Sibiřské povídky napsal Korolenko a Sieroszewski. Maupassant je přece Francouz.“

„Myslel jsem, že byl Holanďan,“ řekl jsem klidně. „Je-li Francouz, snad přeloží ty Sibiřské povídky do francouzštiny.“

„Ale Tolstoj znáte?“ pravila hostitelka.

„Viděl jsem jeho pohřeb v kinematografu. Ale chemik jako Tolstoj, který vynášel radium, zasloužil si důstojnějšího pohřbu.“

Na okamžik všichni ztichli. Literární historik naproti podíval se na mne očima podlitými krví a ironicky se otázal: „Ale českou literaturu znáte jistě dokonale?“

„Mám doma Knihu džunglí, to vám snad stačí,“ řekl jsem důrazně.

„Ale to je přece Angličan, ten Kipling,“ řekl jeden nemluvný pán, zakrývající si dlaněmi obličej, jako kdyby plakal.

„O Kiplingovi jsem nemluvil,“ zvolal jsem uraženě, „mluvím přece o Knize džunglí od Tučka.“

Zaslechl jsem, že dva páni si šeptali tak, abych to mohl slyšet, že jsem zvíře.

Bledý dlouhovýslý mladík se sepjatými rukama jemně pronesl ke mně: „Vy nechápete krásy literatury, vy jistě nedovedete ocenit sloh, brilantní sestavení vět, vás nenadchnou ani básně. Znáte z Liliencrona onu pasáž, ve které slovy vycítíte, vytušíte krásu přírody: ‚Oblaka se táhnou, letí, modrá oblaka letí a letí, nad horami, dolinami, nad lesů zelený pás‘?“

Zvýšil hlas, a opíraje se o rameno vedle sedícího přítele literatury, pokračoval: „Acož Oheň od d’Annunzia? Kdybyste četl to nádherné, výstižné líčení benátských slavností a přitom ten román lásky...“

Podíval se na plynovou punčošku, přešel si rukou čelo a čekal, co na to řeknu.

„Dobře jsem vám nerozuměl,“ řekl jsem, „proč vlastně ten d’Annunzio zakládá o těch slavnostech ten oheň? Kolik za to dostal let?“

„D’Annunzio je nejslavnější básník italský,“ vysvětlovala mně neúnavná slečna s brejlemi.

„To je zvláštní,“ podotkl jsem nevinně.

„Co je na tom zvláštního,“ zarval v pravém slova smyslu pán, který doposud nepromluvil ani slova, „znáte vy vůbec nějakého italského básníka?“

Odpověděl jsem důstojně: „Zajisté. Robinsona Crusoe.“ Pohlédl jsem kolem sebe po těch slovech.

Dvanáct přátel literatury a bibliofilů v tom okamžiku zešedivělo a dvanáct předčasně zešedivělých přátel literatury a bibliofilů vyhodilo mne přízemním oknem na ulici.

Historie polního oltáře

Slavný polní oltář byl od jedné židovské firmy, Moritz Mahler ve Vídni, která vyráběla všemožné mešní potřeby a předměty náboženské, jako růžence a obrázky svatých.

Oltář skládal se ze tří dílů, opatřených hodně falešným pozlátkem, jako celá sláva církve svatě.

Nebylo také možno zjistit bez fantazie, co vlastně představují obrazy namalované na těch třech dílech. Jisto je, že to byl oltář, kterého by mohli stejně používat nějací pohané na Zambezi či šamani Burjatů i Mongolů.

Opatřen řvavými barvami, vypadal zdáli jako barevné tabule určené pro zkoumání daltonistů na železných drahách.

Vynikala jen jediná figura. Nějaký nahý člověk se svatozáří a nazelenalým tělem jako biskup husy, která už zapáchá a je v rozkladu.

Tomu svatému nikdo nic nedělal. Naopak, měl po obou stranách dva křídlaté tvory, kteří měli znázorňovat anděly. Ale divák měl dojem, že ten svatý nahý muž řve hrůzou nad tou společností, která ho obklopuje. Andělé vypadali totiž jako pohádkové příšery, něco mezi okřídlenou divokou kočkou a apokalyptickou příšerou.

Protějskem k němu byl obrázek, který měl znázorňovat trojici boží. Na holubici celkem vzato nemohl malíř ničeho zkazit. Namaloval nějakého ptáka, který mohl být stejně holubicí jako slepicí bílých wyandotek.

Zato však bůh otec vypadal jako loupežník Divokého západu, kterého představuje obecně film nějakého napínavého krváku.

Syn boží byl naproti tomu veselý mladý muž, s pěkným bříškem, zahaleným něčím, co vypadalo jako plavky. Celkem dělal dojem sportmana. Kříž, který měl v ruce, držel s takovou elegancí, jako kdyby to byla tenisová raketa.

Zdálky však to všechno splyvalo a činilo dojem, že vlak vjíždí do nádraží.

Třetí obrázek nebylo vůbec možno ocenit, co představuje. Vojáci se vždy hádali a luštili ten rébus. Někdo myslel dokonce, že je to krajinka z Posázaví.

Byl však pod tím nápis Heilige Maria, Mutter Gottes, erbarne unser. ...

(Z Osudů dobrého vojáka Švejka)

Lipnice 2009 – Festival Napříč

PODOBENSTVÍ (Pavel Zajíček, Tomáš Vtípil & Josef Klíř)

DG307 je dnes značka Pavla Zajíčka, který se obklopuje různými muzikanty. Na jeho vystoupeních je často slyšet notebook... Neotřelý projekt významných a současných figur.

LIBOR KREJCAR & TAMERS OF FLOWERS

Hudba jako audiovizuální deník, „homeless fieldrecording“. Zvuková koláž na pomezí tradice českého undergroundu, industriálního experimentu a současné elektroniky...

DÁŠA VOKATÁ & BAND

Písničkářka, dosud známá spíše v okruhu příznivců undergroundu, ovšem s nepopiratelnými ambicemi oslovit i da-leko širší publikum. S kapelou bratří Stuchlíků.

INSANIA

Brněnská crossoverová či posthardcoreová hudební skupina, která miluje absurditu a nenávidí morálku stáda.

STARÁ DOBRÁ RUČNÍ PRÁCE

Bomba pop music! Svérázný hybrid šaškovského hardrocku, rock'n'rollu, popu, stojící pevně na zemi a zespodu jakoby podmazlý punkovým mýdlem... (Oslí uši, 1989)

UMĚLÁ HMOTA

Legenda hudebně-filosofického směru, kterému se zvyklo říkat underground, druhá kultura, nesvázaná žádnými direktivami, přesto mélická, invenční, brutální i poetická.

OBOROH

Folkrocková kapela kolem Slávka Klecandra. Původní zhudebnění biblických Žalmů, Klecandrov vlastní skladby nebo staré křesťanské písně Jana Ámose Komenského.

THE HOLLOW MEN

Mezinárodní jazz-punková kapela (Francie/Kanada/USA/Irsko). Současná podoba: Dimitri Kucharzewski – vc, Rhodes Piano, Keith O'Brien – gt, Josh Yellon – bass, Jon Kelner – ds.

SIBÉRIJA

Jazz – rock – minimal. Instrumentální alternativa, hanácká zima, intelektuální underground. Citlivá instrumentace, celistvý, čistý projev zkušených muzikantských harcovníků.

BBP

Někdy až jedenáctičlenný undergroundový orchestr, navažující na klasiku PPU, UH či DG 307. Ústřední postavou je básník, zpěvák a autor všech textů skupiny Black Otto.

JIŘÍ KONVRZEK

Nezařaditelný solitér, novodobý lidový umělec, svéráz, programní amatér s přírodním talentem. Od osmdesátých let se jeho písně ozývají po hospodách a chuligánských akcích.

PETR LINHART

Landscape folkař, železničář a obdivovatel Oldřicha Janoty. Na přelomu 70.-80. let účinkoval v kapele Čp. 8, známý především z kapely Majerovy Brzdové tabulky a projektem Sudéta.

KAREL VEPŘEK

Pozdravpámbu, Chudák paní Popelková, Lyrika Putyka... Osobitý kytarista, básník, skladatel. Neporovnatelný interpret básní Bohuslava Reynka a Pavla Kolmačky.

BURGTHEATER

Vznikli v r. 2006 s programovým zaměřením: zhudebnění příběhů Vratislava Brabence. Došlo tak na navázání hudební spolupráce, jež započala v roce 1977 (The Úžas – The Suřík)...

FREQUENTLYASKED QUESTIONS

Kapela, která se zrodila po rozpadu českomoravského souboru Memorial. Erik Frič o kapele říká: „jako když Velvet Underground hrají večerníček“...

CHRIS BARICKMAN

Svoje první album *Mind is a terrible thing* vydal v New Yorku r. 1997 a od té doby vznikla další. V jeho hudbě se prolíná punk, folk, pop a rock. Poslední dobou vystupuje sólově.

MARCEL KRÍŽ

Písničkář, kytarista, zpěvák, bluesman, hráč na foukací harmoniku a herec. Stylově vychází z jazzu, blues, folku a psychedelického rocku, námětově z životních příběhů.

IDIOT CRUSOE

Brněnská legenda, založená bezprostředně po plyšové revoluci nehudebníky rotujícími okolo hospody Na Anenské. Nová sestava se starým obsahem...

JOSEF KLÍČ

Doma i ve světě ceněný hráč na violoncello, tvůrce i interpret, solitér i spoluhráč. Vystupoval v mnoha zemích, neztrácí však silné vazby na domácí undergroundovou scénu.

PERMON BALET SUPERSTAR

Třebíčská alternativa. Dost tvrdá a zásadně jiná než všechny proklamativně „alternativní“ kapely. Kořeny souboru lze vystopovat v souboru Špinavý nádobí a v spřízněných projektech.

ŠPINAVÉ SPODNÍ PRÁDLO

Nesourodá směs instrumentálních výkřiků a hlasitého mlčení. Duní podzemí v starobylé moravské nekropoli... taková je hra na buben...

MIRA KUBÍN

Letovický bard se vrací k počátkům, důvodům, samozřejmě bluesového původu, k příběhům, které jsou vždycky nové, vždycky pravé a původní...

NAPALMED

Industrial music, power electronics, experimental, noise, ambient, heavy electronics, electronic music... Nedávno jeden ortodoxní industriální server varoval, že „Napalmed se po patnácti letech existence pokusil dělat hudbu“.

PAVOR NOCTURNUS

Noční děs provázený křikem, pláčem, neklidem, zmateností, poruchou orientace. Říkejme tomu romantická pornografie. Kapela personálně provázaná s bývalou formací Memorial.

PEPÍČEK ČEČIL

Harmonikář jako vystřižený ze staré Prahy. Jeho kanonickému podání lidových písní se daří nejlépe v hostincích, krčmách, putykách a nálevnách, v halasu bujarých stolních společností. Vzkříšení Františka Gellnera, T. R. Fielda a dalších.

SLUM

V kapele se spojila hudební invence Zeliho a ostatních s básněmi převážně Milana Erbena. Kořeny hudebně-poetického sdružení lze hledat v lidech okolo bývalé hospody U Zpěváků a v inspiraci českými a moravskými básníky 20. století.

SANITKA

Zpěvák a kytarista poslouchají, jak se baví jejich dcery na koncertě skupiny Monkey Business. Víš, že ti naši fotři založili kapelu, povídá jedna. Víím, odpoví druhá. Prej se chtějí jmenovat „Druhá míza“ a ke všemu snad anglicky či co. Jo? To nevím. Jak se to vlastně řekne anglicky? No, říkal fotr, že „New lease of life“. Není to dlouhé? Je, však je znáš, oni jsou zkrátka všichni na Sanitku. Zachichotaly se a zmizely v davu. Kytarista otočí hlavu k zpěvákovi, žádá druhá míza, ale Sanitka. Ty vole, SANITKA!!!!

POCO LOCO

Poco Loco existuje teprve pár let a skoro nikdo ho nezná. Ale najdou se lidi, který zná Hokr, což je dnes neprávem zapomenutá a opomíjená kapela, hrající v letech 1979-1999. V Poco Loco je pět lidí, z nichž všichni v Hokru hráli.

NEVIDÍM

Hudební nevázanost a syrovou poetičností navazují na Aktuál nebo stará „Dégéčka“. Její počátky byly především přehlídkou absurdních nápadů. Dlouho nejenže vůbec nevystoupili, ale neměli dokonce žádný repertoár, ani nevlastnili nástroje.

SLADKÝ KONEC

Sladký Konec vznikl roku 2005 na troskách žižkovské formace Gi Gie Bend. Nové

písničky, zůstal psychedelický zvuk, přišly čerstvé posily. Band propojuje Žižkov s Karlínem.

JAN STEKLÍK

Toho času úřadující ředitel Křížovnické školy čistého humoru bez vtípu. Potutelný a mistrný kreslíř, performer, kumpán.

Literární blok:

VÍTĚZSLAV HOLATA, TOMÁŠ DOLEŽAL, RADIM BABÁK, IVAN PALACKÝ – Volné hudebně-poetické sdružení – Milan Koch – *Hora láv*

PAVEL ŠUHÁJEK – čtení z knihy *Ona jen korále perly a rybíz*

MILAN KOZELKA – téma Hašek (minisymposium)

IVAN MARTIN JIROUS – autorské čtení a „téma Hašek“

JOHN BOK – uvedení nové knihy *Kruhová obrana přítomnosti*

TOMÁŠ LOTOCKI – „Karel Kryl-básník“ – osobní interpretace

Tiráž

Uši a Vítr č. 9, září 2009 • noviny Potulné akademie • vydává Christiania, o. p. s., v nakladatelství Vetus Via, s podporou přátel, www.christiania.cz • vychází poslední čtvrtek v měsíci • kontakt na redakci: Vetus Via, P. O. Box 135, 601 00 Brno, telefony 549 210 510 a 602 875 883 • za redakci odpovídá Jaroslav Erik Frič • v evidenci periodického tisku pod č. MK ČR E 16123 z 20. 7. 2005 • cena 10,- Kč •